

วิธีดำเนินการวิจัย

ในบทนี้จะกล่าวถึงรายละเอียดเกี่ยวกับกลุ่มตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัย เครื่องมือและวิธีการที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล แบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลและการนำเสนอผล ตามลำดับดังนี้

กลุ่มตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้ที่ให้การสัมภาษณ์ และ ผู้ที่ตอบแบบสอบถาม ดังจะได้อธิบายที่ละเอียดต่อไป ดังนี้

1. ผู้ที่ให้การสัมภาษณ์ ได้แก่ ผู้บริหารและบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับงานบุคลากร นิสิตนักศึกษา จำนวนมหาวิทยาลัยละ 3 คน โดยใช้การสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Specified Sampling) รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น จำนวน 24 คน ในจำนวนนี้เป็น รองอธิการบดีฝ่ายกิจการนิสิตนักศึกษา จำนวน 2 คน ผู้ช่วยรองอธิการบดีฝ่ายกิจการ นิสิตนักศึกษา จำนวน 2 คน รองและ/หรือผู้ช่วยคณบดีฝ่ายกิจการนิสิตนักศึกษา จำนวน 10 คน หัวหน้ากองกิจการนิสิตนักศึกษา จำนวน 6 คน และบุคลากรนิสิตศึกษาระดับ หัวหน้างาน จำนวน 4 คน

2. ผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ กลุ่มอาจารย์และนิสิตนักศึกษาซึ่งได้มาจากการ สุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) มีจำนวนดังนี้

กลุ่มอาจารย์ ได้แก่ อาจารย์ที่ทำหน้าที่เกี่ยวข้องกับงานบุคลากร นิสิตนักศึกษา เช่น รองอธิการบดีฝ่ายกิจการนิสิตนักศึกษา รองและ/หรือผู้ช่วยคณบดีฝ่ายกิจการ นิสิต นักศึกษา อาจารย์ที่ปรึกษาชมรมหรือชุมนุม อาจารย์ที่ปรึกษาฝ่ายกิจการนิสิตนักศึกษา

คณะกรรมการนิสิตนักศึกษา อาจารย์ที่ทำหน้าที่คานงานบริการและสวัสดิการ และหัวหน้ากองกิจการนิสิตนักศึกษา โดยสุ่มมาร้อยละ 30 ของประชากร รวมเป็นกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้นจำนวน 213 คน

กลุ่มนิสิตนักศึกษา ได้แก่ นิสิตนักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 2-4 ทั้งเพศชายและหญิง โดยสุ่มมาร้อยละ 1.5 ของประชากร รวมเป็นกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้นจำนวน 737 คน

รวมกลุ่มตัวอย่างประชากรทั้งสิ้นจำนวน 950 คน ซึ่งจะได้เสนอรายละเอียดในลำดับต่อไป

เครื่องมือและวิธีการที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือและวิธีการที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลครั้งนี้มี 3 แบบด้วยกัน คือ

1. การศึกษาเอกสาร ผู้วิจัยได้รวบรวมและศึกษาเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับงานบุคลากรนิสิตนักศึกษา เช่น คู่มือนิสิตนักศึกษา คู่มือปฐมนิเทศ รายงานการสัมมนา ระเบียบการและข้อบังคับที่เป็นคำสั่งของมหาวิทยาลัย หรือทบวงมหาวิทยาลัย ตลอดจนสิ่งพิมพ์อื่น ๆ ที่จะให้รายละเอียดและข้อเท็จจริงเกี่ยวกับงานบุคลากรนิสิตนักศึกษาในมหาวิทยาลัย

2. การสัมภาษณ์ เป็นการสัมภาษณ์รายละเอียดและข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลักษณะ ขอบข่าย โครงสร้างของงาน ตลอดจนปัญหาที่พบในการดำเนินงานบุคลากรนิสิตนักศึกษา ในการสัมภาษณ์จะแยกถามทีละประเด็น และในการสัมภาษณ์รายละเอียดเกี่ยวกับขอบข่ายของงานบุคลากรนิสิตศึกษานั้นได้อาศัยข้อคำถามในแบบสอบถามตอนที่ 3 ประกอบการสัมภาษณ์ด้วย ผู้วิจัยได้ใช้เวลาสัมภาษณ์ประมาณคนละ 30 นาที และได้ใช้เทปบันทึกเสียงอัดเสียงขณะสัมภาษณ์แล้วจึงถอดข้อความจากเทปดังกล่าวในภายหลัง

3. แบบสอบถาม เป็นการถามความคิดเห็นเกี่ยวกับความสำคัญและสภาพและคุณภาพของงานบุคลากรนิสิตนักศึกษาในมหาวิทยาลัย ในการสร้างแบบสอบถามดังกล่าว มีขั้นตอนในการสร้าง ดังนี้

3.1 ศึกษาเอกสาร ตำรา ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับงานบุคลากรนิสิตนักศึกษาทั้งในประเทศและต่างประเทศ เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม ซึ่งส่วนใหญ่แล้วได้อาศัยแนวการสร้างจากแบบสอบถามของ วชิรญา บัวศรี¹ (Vajiraya Buasri) และนอกจากนี้ได้ศึกษาขอบข่ายของงานบุคลากรนิสิตนักศึกษาจากคู่มือนิสิตนักศึกษา คำสั่งของทบวงมหาวิทยาลัยเกี่ยวกับงานบุคลากรนิสิตนักศึกษา ตลอดจนสัมภาษณ์ผู้บริหารงานกิจการนิสิตนักศึกษา เพื่อนำข้อมูลเหล่านี้มาประกอบการสร้างแบบสอบถามเพื่อการวิจัยครั้งนี้

3.2 การหาความตรงของแบบสอบถาม (Validity) หลังจากสร้างแบบสอบถามเสร็จแล้ว ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามดังกล่าวไปให้ผู้เชี่ยวชาญในงานด้านบุคลากรนิสิตนักศึกษา ทำการตรวจสอบความตรงในเนื้อหาของแบบสอบถาม คณะผู้เชี่ยวชาญประกอบคณา

1) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วิจิตร สิ้นสิริ รองอธิการบดีฝ่ายกิจการนิสิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

2) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วชิรญา บัวศรี ผู้ช่วยคณบดีฝ่ายกิจการนิสิต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

3) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ณองพรรณ เกศพิทักษ์ ผู้ช่วยเลขานุการฝ่ายกิจการนักศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น

4) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา หัวหน้าภาควิชาอุดมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

¹ Vajiraya Buasri, "An Analysis of Student Personnel Services in Selected Universities in Thailand," pp. 125-129.

5) อาจารย์ ดร.จิน แบร์ อาจารย์ประจำภาควิชาจิตวิทยา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

6) อาจารย์ ดร.สำเนา ขจรศิลป์ หัวหน้ากองกิจการนิสิต มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

7) คุณช่วง พวงดอกไม้ หัวหน้ากองกิจการนิสิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

8) คุณคณิต พีชฉิมชัย หัวหน้ากองกิจการนักศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

3.3 นำแบบสอบถามที่ได้รับการเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญทั้งหมดไปปรับปรุงก่อนนำไปทดลองใช้ (Try Out) กับกลุ่มตัวอย่างในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปทุมวัน ประกอบด้วย อาจารย์ จำนวน 15 คน และ นิสิตจำนวน 30 คน เพื่อหาข้อบกพร่องของแบบสอบถาม และนำผลที่ได้จากการทดลองใช้ครั้งนี้ไปปรับปรุงแก้ไขอีกครั้งหนึ่งร่วมกับอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

3.4 นำแบบสอบถามที่ได้รับการปรับปรุงครั้งสุดท้ายนี้ไปใช้กับกลุ่มอาจารย์ และนิสิตนักศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

แบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามที่ถามรายละเอียดเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบ มีทั้ง

แบบตรวจคำตอบ (Check List) และแบบเปิด (Open Ended) แบบสอบถามสำหรับอาจารย์จะถามเกี่ยวกับชื่อสถานศึกษา เพศ อายุราชการ ควบูชีพสูงสุด และหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับงานบุคลากร นิสิตนักศึกษา ส่วนแบบสอบถามสำหรับนิสิตนักศึกษาจะถามเกี่ยวกับ ชื่อสถานศึกษา คณะที่ศึกษา เพศ ชั้นปี และที่พัก

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scales) ตามความคิดเห็นเกี่ยวกับความสำคัญของงานบุคลากรนิสิตนักศึกษา ซึ่งครอบคลุมถึงงาน ทั้ง 3 ด้าน คือ งานกิจกรรมนิสิตนักศึกษา 14 ข้อ งานบริการและสวัสดิการ 19 ข้อ งานวินัยนิสิตนักศึกษา 8 ข้อ รวมจำนวนข้อคำถามในตอนที่ 2 ทั้งหมดจำนวน 41 ข้อ โดยกำหนดค่าความคิดเห็นออกเป็น 5 ระดับ คือ

สำคัญมากที่สุด	เท่ากับ	5	คะแนน
สำคัญมาก	เท่ากับ	4	คะแนน
สำคัญปานกลาง	เท่ากับ	3	คะแนน
สำคัญน้อย	เท่ากับ	2	คะแนน
สำคัญน้อยที่สุด	เท่ากับ	1	คะแนน

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scales) ตามความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพ และคุณภาพของงานบุคลากรนิสิตนักศึกษา ซึ่งครอบคลุมถึงงาน ทั้ง 3 ด้าน คือ งานกิจกรรมนิสิตนักศึกษา 11 ข้อ งานบริการและสวัสดิการนิสิตนักศึกษา 17 ข้อ งานวินัยนิสิตนักศึกษา 4 ข้อ รวมจำนวนข้อคำถามในตอนที่ 3 ทั้งหมดจำนวน 32 ข้อ โดยกำหนดค่าความคิดเห็นออกเป็น 6 ระดับ คือ

จัดได้ดีมาก	เท่ากับ	5	คะแนน
จัดได้ดี	เท่ากับ	4	คะแนน
จัดได้เกือบดี	เท่ากับ	3	คะแนน
จัดได้ไม่ดี	เท่ากับ	2	คะแนน
จัดได้ไม่ใช้อย่างยิ่ง	เท่ากับ	1	คะแนน
ไม่ทราบว่ามีงานในค่านั้น หรือไม่เคยใช้บริการ	เท่ากับ	0	คะแนน

แบบสอบถามสำหรับอาจารย์มี 2 ตอน คือ ตอนที่ 1 และ 2 ส่วนแบบสอบถามของนิสิตนักศึกษามี 3 ตอน คือ ตอนที่ 1, 2 และ 3

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ก่อนจะดำเนินการ เก็บรวบรวมข้อมูลนั้น ผู้วิจัยได้ขอหนังสือจากภาควิชาอุดมศึกษา และจากบัณฑิตวิทยาลัย เพื่อขอเอกสารและขออนุญาตจากหัวหน้าสถานศึกษา แล้วเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองทั้งหมด ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. การเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร และการสัมภาษณ์นั้น นอกจากจะนำหนังสือที่ออกโดยภาควิชา และโดยบัณฑิตวิทยาลัย ไปยังมหาวิทยาลัยแต่ละแห่งแล้ว ยังได้ติดต่อเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการเก็บเอกสารต่าง ๆ ดังกล่าว ตลอดจนขออนุญาตผู้ที่จะให้การสัมภาษณ์เป็นการส่วนตัวแล้วจึงนัดวันสัมภาษณ์อีกครั้งหนึ่ง

2. การเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามนั้น เก็บรวบรวมด้วยตนเองทั้งหมด จากผลการเก็บรวบรวมข้อมูลปรากฏว่า แบบสอบถามที่แจกไปทั้งอาจารย์และนิสิตนักศึกษาจำนวน 950 ชุด หลังจากที่ได้รับแบบสอบถามคืนแล้ว พบว่า มีแบบสอบถามที่ไม่สมบูรณ์จำนวน 7 ชุด เหลือแบบสอบถามที่สมบูรณ์ทั้งสิ้น 906 ชุด คิดเป็นร้อยละ 95.36 ดังรายละเอียดที่แสดงในตารางที่ 1

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนของกลุ่มตัวอย่างและจำนวนของแบบสอบถามที่ได้รับ
คืนมาจำแนกตามสถาบัน

มหาวิทยาลัย	ผู้ตอบ แบบสอบถาม	จำนวนแบบ- สอบถามที่ส่งไป	จำนวนแบบ- สอบถามที่ได้รับคืน	คิดเป็น ร้อยละ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	อาจารย์	45	39	86.66
	นิสิต	187	177	94.65
เกษตรศาสตร์	อาจารย์	31	26	83.65
	นิสิต	104	102	98.67
ขอนแก่น	อาจารย์	24	22	91.66
	นักศึกษา	49	49	100.00
เชียงใหม่	อาจารย์	29	26	89.65
	นักศึกษา	123	118	95.93
ธรรมศาสตร์	อาจารย์	25	21	84.00
	นักศึกษา	137	135	98.54
มหิดล	อาจารย์	31	27	87.09
	นักศึกษา	51	51	100.00
ศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร	อาจารย์	15	15	100.00
	นิสิต	45	45	100.00
ศิลปากร	อาจารย์	13	12	92.23
	นักศึกษา	41	41	100.00
รวม		950	906	95.36

การวิเคราะห์ข้อมูลและการนำเสนอผล

1. ข้อมูลที่ได้รับจากเอกสารและการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยได้นำมาวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) แล้วนำเสนอในรูปความเรียง บางส่วนได้ผนวกไว้ในสาระสำคัญของแต่ละบทควาย
2. ข้อมูลจากแบบสอบถาม ข้อมูลที่ได้รับคืนและมีความสมบูรณ์ทั้งหมดนี้ผู้วิจัยได้นำมาวิเคราะห์โดยแยกเป็นมหาวิทยาลัยแต่ละแห่ง โดยหาค่าสถิติเป็นตอน ๆ ดังนี้
  - ตอนที่ 1 เกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบ วิเคราะห์โดยใช้วิธีหาค่าร้อยละ (Percent) แล้วนำเสนอในรูปตารางและความเรียง
  - ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความสำคัญของงานบุคลากรนิสิตนักศึกษา วิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ของแบบสอบถามแต่ละขอ แล้วหาค่า t (t-test) เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของอาจารย์ และนิสิตนักศึกษาในมหาวิทยาลัยเดียวกัน และเปรียบเทียบความคิดเห็นของอาจารย์ และนิสิตนักศึกษาทั้ง 8 มหาวิทยาลัย หาค่า ANOVA (F-Test) เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของอาจารย์ทั้ง 8 มหาวิทยาลัย นิสิตนักศึกษาทั้ง 8 มหาวิทยาลัย แล้วนำเสนอข้อมูลในรูปตารางและความเรียง
  - ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพและคุณภาพของงานบุคลากรนิสิตนักศึกษา วิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ของแบบสอบถามแต่ละขอ แล้วหาค่า ANOVA (F-Test) เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของนิสิตนักศึกษาทั้ง 8 มหาวิทยาลัย แล้วนำเสนอข้อมูลในรูปตารางและความเรียง